

hírek · közlemények

A KOHÓ- ÉS GÉPIPARI MINISZTER 62.100/1962.KGM.sz. UTASÍTÁSA
A KGM MŰSZAKI PROPAGANDA SZOLGÁLAT SZERVEZÉSÉRŐL
ÉS A SZERVEK FELADATAIRÓL

/Kohó- és Gépipari Közlöny, 12.évf. 18.sz. 1962.máj.7. 133-
135.p./

A kohó- és gépipar előtt álló népgazdasági feladatok szükségessé teszik a hazai és külföldi műszaki fejlődés eredményeinek széleskörű megismertetését és felhasználását; ennek érdekében szükség van a műszaki tájékoztató és propaganda munka szervezett kiépítésére.

A rendelet első fő fejezete a műszaki propaganda szervezet feladataival foglalkozik; meghatározza a műszaki tájékoztató és propaganda fő funkcióját, a műszaki fejlesztésben és a termelésben betöltött szerepét; a szervezés legfontosabb elvi és gyakorlati szempontjait: a centralizálás és a decentralizálás elvét; nyomatékosan mutat rá arra, hogy a tájékoztató és propaganda formáit és eszközeit komplex módon kell alkalmazni. A rendelet második fő fejezete a kohó- és gépipari műszaki tájékoztató és propaganda szervezetének felépítését és az egyes szervek feladatait tartalmazza; meghatározza a miniszter első helyettesének, a KGM Műszaki Propaganda Bizottságának, a KGM Iparpolitikai Főosztályának, a KGM Kohászati Iparpolitikai Osztályának, a KGM Műszaki Tájékoztató és Propaganda Intézetnek, a Gépipari Technológiai Intézetnek, a KGM Ipargazdasági és Üzemszervezési Intézetnek, a vállalatok és intézetek közvetlen irányító szerveinek /iparigazgatóságoknak/, az ágazati műszaki tájékoztató irodáknak és a vállalatok, tervező, fejlesztő és kutató intézetek műszaki tájékoztató irodáinak feladatait.

1962 szeptember 30-ig 16 ágazatban és 16 vállalatban kell létrehozni ágazati, illetve vállalati műszaki tájékoztató irodát. Ágazati irodákat a következő ágazatokban kell létesíteni: energetikai gépgyártás, félvezető- és vákuumtechnika, hajóipar, híradástechnikai alkatrészek, híradástechnikai nagyberendezések, kábelipar, kisfeszültségű gépek és háztartási készülékek gyártása, közúti gépjárműgyártás, mezőgépgyártás, műszeripar, nagyfeszültségű gépek és berendezések gyártása, szerszámgyártás, vaskohászat, vasúti járműgyártás, vegyipari és élelmiszeripari gépgyártás, vízgépgyártás. Vállalati műszaki tájékoztató irodákat az alábbi üzemekben kell szervezni:

Április 4 Gépgyár, Csepel Autógyár, Csepel Vas- és Fémművek, DIMÁVAG, Dinamo Villamos Forgógépgyár, Dunai Vasmű, EMAG, Ganz Árammérőgyár, IKARUSZ, Kismotor- és Gépgyár, Láng Gépgyár, Lenin Kohászati Művek, ORION, Ozdi Kohászati Üzemek, Vörös Csillag Traktorgyár, Wilhelm Pieck Vagon- és Gépgyár.

A második lépcsőben, 1963-ban minden kutató, fejlesztő és tervező intézetben, valamint minden olyan vállalatban, ahol ezt az üzem nagysága, a gyártmányok jellege megkívánja, létre kell hozni a tájékoztató szervezetet.

A kohó- és gépipari tájékoztató és propaganda szervezet központi intézménye a KGM Műszaki Tájékoztató és Propaganda Intézet, amely módszertanilag irányítja az ágazati és vállalati tájékoztató irodák hálózatának tevékenységét.

A KGM Műszaki Tájékoztató és Propaganda Intézetben, továbbá az ágazati műszaki tájékoztató irodákban a személyi és egyéb, a műszaki tájékoztatás szolgáltatásaival kapcsolatos költségeket a műszaki fejlesztési alapról kell fedezni. A szükséges létszámot és a bérleletet a tervekben kell biztosítani.

A vállalatokban, intézetekben létesítendő műszaki tájékoztató irodák költségeit a vállalat műszaki fejlesztési alapjából lehet megteríteni.

Az ágazati és vállalati irodák létesítéséhez szükséges létszámot, anyagi fedezetet, beruházási igényeket az érdekelt vállalatok, intézetek és felügyeleti szervek a vállalati éves tervek összeállításában kötelesek figyelembe venni.

+ + +

A kohó- és gépipari ágazati és vállalati tájékoztató irodák szervezése a rendeletben megszabott irányelveknek megfelelően megkezdődött; a szervezéssel kapcsolatos tapasztalatokra a későbbiekben visszatérünk.

Gy.P.

o
o o

A BUDAPESTI TANSZÉKI KÖNYVTÁROSOK 1962. ÉVI MUNKAÉRTEKEZLETE

A műszaki felsőoktatási könyvtárhálózatban a tanácskozások, értekezletek fontos részei a módszertani munkának. E megbeszéléseken alakulnak ki ugyanis azok az egységes irányelvek, amelyek megvitatásá-

ba a tanszéki könyvtárosokat is bevonják. Ebből a célból a Központi Könyvtár Hálózati és Módszertani Csoportja időnként összehívja a hálózat könyvtárosait, így az 1961/62-i tanév befejeztével is május 31-én 1-2 tanszéki könyvtár képviselőjének részvételével rendezett munkaértekezletet, amelyen a tanszéki könyvtárolomány védelmének biztosítása szerepelt központi kérdésként.

A Központi Könyvtár munkatársai közül elsőnek dr. M ó r a L á s z l ó h. osztályvezető a tanszéki könyvtárak időszzerű feladatairól beszélt. Szükséges, hogy a tanszéki könyvtárosoknak megfelelő szakképzettsége legyen. Ezzel kapcsolatban ismertette az OSZK Könyvtártudományi és Módszertani Központ Oktatási osztályának felhívását a középfoku tanfolyamra való jelentkezésre. Mivel annak előfeltétele az alapfoku szakkvizsga megszerzése, a hálózati központ mindazok részére, akik még nem tették le ezt a vizsgát, 1962 júliusában lehetőséget biztosított az alapfoku szakképzettség megszerzéséhez. Az 1960-ban megtartott alapfoku tanfolyam teljes anyagát a Központi Könyvtár módszertani kiadványsorozatában még ebben az évben megjelenteti "A tanszéki könyvtárosok alapismeretei" címmel. Felhívta a figyelmet a Műszaki Könyvtárosok Tájékoztatójában megjelenő értékes cikkekre, valamint a folyóiratban szereplő "MŰEK Közlemények" rovatra, amelyben a tanszéki könyvtárosok részére módszertani tanácsokat, utmutatásokat közölnek. Kihirdette, hogy a Módszertani Csoport könyvtári szakkérdésekben reference szolgálatot teljesít, és telefonon is mindenkor válaszol a tanszékek kérdéseire. A tanszéki katalógusokkal kapcsolatban kérte, hogy azokat a könyveket, amelyek a központi feldolgozásból valamilyen oknál fogva kimaradtak, utólagosan küldjék át feldolgozásra. A tanszékeken folyó átleltározási és rendezési munkálatok megkezdését be kell jelenteni a Módszertani Csoportnak, hogy a szükséges tanácsokkal támogathassa az átleltározást végző nem könyvtáros személyzet munkáját. Tévedésre ad alkalmat a könyvtári munkával kapcsolatos egyértelmű pénzügyi rendelkezés hiánya. Ezen kívánunk segíteni, amikor a két műszaki egyetem gazdasági szerveivel együttműködve megszerkesztjük, és kiadjuk a tanszéki könyvtári munka pénzügyi, gazdasági vonatkozású szabályzatát. Az évi statisztikai adatszolgáltatáshoz a miniszteri utasítás minden szakkönyvtár számára kötelezően előírja a megfelelő nyilvántartások /pl. a kölcsönzési bizonylatok/ vezetését. Ennek hiányában sok tanszék pusztán emlékezetére utalva adta meg az állomány használatára vonatkozó forgalmi adatokat, amelyek így pontatlanok. Egető probléma a tanszékeken lévő elavult és fölös anyag kérdésének rendezése. Az Országos Könyvtári Minősítő Bizottság kiadta az 1. sz. "Elavult Könyvek Jegyzék"-ét. Ez betekintésre a tanszékek rendelkezésére áll a Központi Könyvtár Hálózati és Módszertani Csoportjánál. Felszólalása befejező részében foglalkozott a jövő feladataival, amelyek közül mint legfontosabb kiemelkedik a XXII. Kongresszus irányelveinek minél részletesebb ismertetése.

Dr. B a l á z s J á n o s osztályvezető a tanszékek devizás könyvrendeléseinek új eljárás módjával foglalkozott. Ismertette a rektorok intézkedését, amely a devizaigények felülbírálatát és a rendelések összevetését a párhuzamosságok elkerülése végett a kari jegyzetbizottságok hatáskörébe utalta. Ha egy mű megvan valamely tanszéken, akkor a bizottság döntése értelmében esetleg másokik példányt

már nem szereznek be, hanem a fennmaradó devizaösszegeből a tanszék másik művet rendelhet. A rendelésekhez felajánlotta a Központi Könyvtár Gyarapítási Osztályának messzemenő támogatását.

Dr. Brodsky Miklós revizor az Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetem valamennyi tanszékén megtartott teljes állományellenőrzés tapasztalatairól számolt be. Ismertette a leltározással kapcsolatban általában előforduló hiányokat: nem a szabvány szerinti leltárat vezetik, a könyvek értéke nem szerepel, az akadémiai célhitelből vásárolt műveknél nem tüntetik fel az összeg eredetét, nem indítanak kártérítési eljárást az elvesztett könyvek esetében stb. Kívánatos, hogy minél gyakrabban egyeztessék a leltárakat az egyetem könyvelésével, hogy a darabszám és a forint-értékek megegyezzenek. Felhívta a figyelmet arra is, hogy a selejtezésre engedélyt kapott könyvekről is jegyzőkönyvet kell a tanszéknek készítenie a gazdasági igazgatóság bevonásával. Végezetül értékelte a tanszéki könyvtárakat a revízió tükrében, kiemelte a legjobbakat, és közölte, hogy a legtöbb hiányt felmutató tanszékeknél a rektor vizsgálatot rendelt el.

Varjas László revizor a Budapesti Műszaki Egyetem tanszékein végrehajtott ellenőrzésekről beszélt. Megállapításuk szerint a tanszék 1949-ben felfektetett könyvtári alapelvtárai helytelenek, nem folyik egyöntetűen a leltározás, mert nem tudják, mit vegyenek leltárba és mit nem. Van ahol a jegyzeteket is leltározzák, ezt viszont a könyvelés nem tartja nyilván, így nagy az eltérés a tanszéki leltár és a könyvelés adatai között. Nagy az elmaradás a folyóiratok bekötése terén. Egyes tanszékek az évek óta kikölcsonzótt könyveket nem hajtják be. Helytelen, ha a kikölcsonzósnál a könyv átvételét a kölcsönvevő helyett a könyvtáros jegyzi fel grafitceruzával.

Az előadók után a tanszéki könyvtárosok hozzászólásai következtek.

Kalászi István adjunktus /Gépgyártástechnológiai Tanszék/ beszámolt a tanszéken folyó dokumentációs munkáról, amelyet a tanszék 16 oktatója végez kb. 50 külföldi szakfolyóirat rendszeres figyelése útján. Nehézség a gépelésnél adódik, ugyanis mincs, aki legépelje figyelésük eredményét. A tanszék elkészítette szervezeti szabályzatát és ügyrendjét, amit jóváhagyásra betervezt. A Műszaki Könyvtárosok Tájékoztatóját olvassák, és különösen a "MŰEK közlemények" rovat hasznos segítséget nyújt. Nélkülözhetetlenek a Központi Könyvtár által készített katalóguskartonok, amelyek azonban lassan érkeznek. Helyes volna, ha a könyvekkel együtt már a kartonokat is megkaphatnák. Véleménye szerint szükséges lenne két-három rokon szakmájú tanszéken egy főfoglalkozású könyvtáros-dokumentátor beállítása.

Dr. Cserzy Mihály /Műanyag és Gumiipari Tanszék/ igen hasznosnak tartja ezeket a munkaértekezleteket, amelyeket sűrűbben kellene megrendezni. A könyvek bekötése náluk is nagy probléma, és - tekintettel arra, hogy ez az igény minden értekezleten felmerül - kéri a Központi Könyvtárat, vállalja el a tanszéki könyvek kötetésének központi gondozását. Erdősi József

z s e f adjunktus /Ábrázoló Geometria Tanszék/ köszönetét fejezi ki a Hálózati és Módszertani Csoportnak, amely pontosan, gyorsan és szakszerűen működik. A könyvkartonokra szükség van, de szerinte is kissé lassan érkeznek. R o m h á n y i M i k l ó s adjunktus /Elektroncsőtechnikai Tanszék/: A helyhiány sürgeti a fölös és elavult könyvek leadását. Az eljárás meggyorsítására azt javasolja, hogy karonként szakbizottság vizsgálja felül, és jelölje ki a selejtezésre kerülő könyveket. T a k á c s M á r i a adminisztrátor-könyvtáros /Atomfizika Tanszék/ köszönetét fejezi ki a Központi Könyvtár állandó segítségéért, különösen a xerox-szolgáltatásért. R é d e y E g o n műszaki rajzoló /Mechanika Technológiai Tanszék/ kéri, hogy a katalóguskartonokat a feldolgozásra adott könyvek időrendjében kapják meg a tanszékek. F r i g y e s i V i l m o s n é /Mérnöki Dékáni Hivatal/ a folyóiratok kezelésével kapcsolatos tapasztalatairól számolt be. B o g d á n F e r e n c n é adminisztrátor-könyvtáros /Szilárdságtan és Tartószerkezetek Tanszéke/ megköszönte a Módszertani Csoport hathatós támogatását, amelyet a könyvtár átrendezése és újraeltárolása alkalmával adott. J ó n á s I s t v á n n é /EKME Idegennyelvi Lektorátus/ javasolta, hogy a Közlekedési Üzemérnöki kari könyvtárat tegyék a személyzet megerősítése révén valóságos kari könyvtárrá. Így megoldódna a Kinizsi-utcai épületben elhelyezett tanszékek könyveinek szakszerű kezelése.

A munkaértekezleten elhangzott beszámolók és hozzászólások elemzése alapján a következő feladatok elvégzése szükséges:

1. A Központi Könyvtár és a tanszékek állománygyarapodásának egybehangolásával tervszerűbbé kell tenni a hálózaton belüli beszerzéseket. Meg kell kezdeni a gyűjtőköri-kódex szerkesztésének előmunkálatait.
2. Rövid időn belül elkészítendő a tanszéki könyvtári munka pénzügyi-gazdasági vonatkozásait tartalmazó szabályozás. E rendelkezés pontosan határozza meg, hogy melyik dokumentum fajtákat kell az állóeszközök, fogyóanyagok, illetve költségek mintájára nyilvántartani.
3. A Központi Könyvtár tanulmányozza a tanszékeknek nyújtott egyes szolgáltatásainak /katalóguscédulák elkészítése, elavult és fölös anyag bevonása stb./ meggyorsítását.
4. Mérlegelni kell, hogy milyen újabb eljárások bevezetésével segíthetné a Központ a tanszékeket. Ilyen pl. a tanszéki könyvek bekötésének központi megszervezése. Meg kell vizsgálni továbbá, hogy a növekvő igények kielégítése milyen szervezési feladatokat követel. /Azonos épületben elhelyezett rokonszaku tanszéki könyvtárak összevonása főfoglalkozású könyvtáros vezetése alatt, a központ hálózati csoportjának megerősítése második tanszéki instruktorkal stb./
5. A tanszéki könyvtáraknak az elkövetkezendő időben meg kell javítaniuk vagyoni és egyéb nyilvántartásaikat, szükség esetén az állomány teljes újraeltárolása és átrendezése útján. Elő kell készíteniük az elavult és fölös anyagot a műszaki

felsőoktatási hálózat részére kiadott Tájékoztató-ban foglalt elvek szerint.

Több felszólaló hangoztatta a munkaértekezlet tanulságos és hasznos voltát. A tanácskozás eredményességét azonban csak a fenti pontokban összegezett feladatok következetes megvalósítása igazolja.

MÓRA László

o
o

Befejeződtek a 2 éves középfoku könyvtárosképző tanfolyam képezítő vizsgái az OMKDK-ban. A vizsgákon 21 hallgató vett részt. A hallgatók tanulmányaikat 1960-ban kezdték meg, és elsőként sajátították el a speciális szakkönyvtári ismereteket az erre a célre készített tanfolyam-jegyzetek alapján. A 21 végzett hallgató közül 7 az OMKDK dolgozója, 12 budapesti vállalati, kutatóintézeti műszaki könyvtáros, 2 pedig vidéki vállalati műszaki könyvtáros. A képezítő vizsgán a hallgatók három tantárgyból vizsgáztak, és az egyes tárgyakból a következő átlageredményeket érték el:

könyvtáratan	4,66 /jeles/
könyvismeret	4,28 /jó/
marxizmus-leninizmus	4,28 /jó/
összátlag	4,37 /jó/

Rendűség szempontjából

kitüntetéssel végzett és piros diplomát kapott /a két év alatt tanulmányi átlaguk mindig jeles volt, és a képezítő vizsgán is mindenből jelesre vizsgáztak/	3	hallgató
kitűnően végzett	3	"
jelesen "	6	"
jóra "	7	"
közepesre "	1	"
elégségesre "	1	"

A most végzett hallgatók tehát a vizsgákon jól helytálltak, és az eredmények arra engednek következtetni, hogy a műszaki könyvtárosi munka minden területén jól meg fogják állni a helyüket.

Hasonlóképpen befejeződtek a középfoku könyvtárosképző tanfolyam első éves hallgatóinak vizsgái is. A hallgatók itt is szép e-

Hírek - közlemények

---

redményeket értek el. A vizsgákon 33 fő vett részt, ebből kitűnően végzett 5, jelesen 8, jóra 12, közepesre 3, és elégtelen volt 2.

o
o o

Az 1962-re kiírt könyvtárosi pályázatban résztvevő könyvtárak száma 60-ra csökkent. A jelenleg résztvevő könyvtárak a kiküldött II.sz. kérdőívet a megadott határidőre nagyrészt beküldték. A pályázat I. félévi kiértékelését a beküldött I. és II.sz. kérdőívek, valamint a helyszíni vizsgálatok alapján az alközpontokkal közösen készítjük el, és augusztus első hetében az OMKDK klubszobájában fogjuk megtartani, melyről a résztvevők még külön értesítést kapnak.

o
o o

A Magyar Szabványügyi Hivatal Könyvtára műszaki könyvtárak részére ellenszolgáltatás nélkül átengedi az alább felsorolt folyóiratokat:

Magyar folyóiratok 1960. évf.

Agrár-irodalmi Szemle	hiányos
Agrártudomány	"
Állattenyésztés	"
Auto-Motor	"
Baromfitenyésztés	"
Bányászati Lapok	"
Bőr- és Cipőtechnika	"
Csomagolástechnika	"
Cipőipari Dokumentáció	"
Az Erdő	teljes
Erdőgazdaság és Faipar	"
Építőanyag	hiányos
Épületgépészet	teljes
Faipar	hiányos
Figyelő	"
Fizikai Szemle	"
Gép	"
Ipargazdaság	"
Járművek és Mezőgazdasági Gépek	teljes
Kertészet és Szőlészet	"
Kohászati Lapok	"
Közlekedéstudományi Szemle	"
Magyar Építőipar	hiányos
Magyar Kémikusok Lapja	"
Magyar Mezőgazdaság	"
Magyar Híradástechnika	"
Magyar Textiltechnika	teljes
Matematikai Lapok	hiányos
Mélyépítéstudományi Szemle	teljes

Mérés és Automatika	hiányos
Munkatügyi Szemle	teljes
Műszaki Élet	hiányos
Népegészségügy	teljes
Pénzügy és Számvitel	hiányos
Rádiótechnika	"
Szabad Föld	"
Technika	"
Ujítók Lapja	"

Orosz nyelvű folyóiratok 1960. évf.

Atomnaja Energija	Atomenergia	hiányos
Cement	Cement	teljes
Izmeritelnaja Tehnika	Méréstechnika	"
Elektricseszto	Elektromosság	"
Promislennoe Sztroitel'szto	Építőipar	hiányos
Sztal'	Acél	teljes
Sztanki i Insztrument	Szerszámok és szerszámgépek	hiányos
Ugol'	Szén	teljes
Vesztnik Masinosztroenija	Gépipari Közlöny	hiányos
Zsurnal Analiticeszkoj Himii	Analitikai Kémiai Folyóirat	teljes

Külföldi folyóiratok 1960. évf.

Analytical Chemistry	teljes
Architektura	hiányos
Bauplanung und Bautechnik	teljes
Bergbautechnik	hiányos
Bulletin SEV	"
Chemical and Engineering News	"
Chemische Rundschau	"
Chemische Technik	"
Deutsche Eisenbahntechnik	teljes
Elektrie	"
Energiotechnik / Engineering	hiányos
Erdöl und Kohle	teljes
Faserforschung und Textiltechnik	"
Feinmechanik und Optik	hiányos
Fette und Seifen	teljes
Food	hiányos
Giessereitechnik	teljes
Holzindustrie	"
Industrial and Engineering Chemistry	"
Kozarstvi	hiányos
Lebensmittelindustrie	teljes
Möbel und Wohnraum	hiányos
Nuclear Engineering	"

Plaste und Kautschuck	hiányos
Prumysl Potravín	teljes
Silikattechnik	"
Stahl und Eisen	hiányos
Die Technik	"
Technische Rundschau	"
Textil-Rundschau	"
VDI-Zeitschrift	"
Vermessungstechnik	teljes
Werkstattstechnik und Maschinenbau	hiányos
Zellstoff und Papier	teljes

Érdeklődni lehet 9-13 óráig /szombat kivételével/ a Magyar Szabványügyi Hivatal Könyvtárában, Budapest, IX., Üllői ut 25. Tel.: 189-800, 108.mellék.

— : —
: —